

Šulinys

Nr. 30
2012 m. Gruodis

Merkinės Vinco Krėvės gimnazija

Nauja Gimnazijos prezidentė

Rugsėjo 21 d. Įvyko Gimnazijos mokinių prezidentės inauguracijos ceremonija. Jai vadovavo mokytojas Eimantas Vitkauskas.

Sveikiname **Eglę Barysaitę**, tapusią vi-sateise mūsų Gimnazijos mokinių prezidente.

„Šulinio“ infokomanda

Europos kalbų diena Merkinėje

Rugsėjo 26 - oji – Europos kalbų diena, kurią švenčia visa Europa. Ši diena puikiai iliustruoja, kaip kalbų mokymasis praturtina gyvenimą ir suteikia naujų galimybių. Kalbos atveria duris į kitos šalies kultūros, papročių, meno pažinimą ir, žinoma, suteikia malonumą bendrauti su kitataučiu. Kiekgi pasaulyje yra kalbų, sunku tiksliai pasakyti. Na, o mes kaip tik turėjome progą keletą kalbų grupių išgirsti gyvai.

Mūsų Merkinės Vinco Krėvės gimnazijos moksleiviai bei mokytojai paminėjo šią dieną rugsėjo 21-ąją. Kalbų popietėje išgirdome lietuviškų eilių, klausėmės Emilijos Rožankevičiūtės atliekamos latviškos dainos. Pabuvojom Rusijoje, kur jaunesnieji mokinukai žaidė ir mokė mus linksmy, žaismingų skaičiuočių. Taip pat buvo galima išgirsti germanų šeimos atstovus iš Ūkanotojo Albiono. Čia, kaip tikras anglas, mus pasitiko Ignas Bingelis, o vėliau septintokai nuotaikingai mums atliko dainą „This Old Man“, kuri susilaukė gausių ovacijų. O kas gi nesvajoja pasivaikščioti Senos krantinėmis, pakilti į Eifelio bokštą

ar tiesiog nuvykti į Paryžių? Prancūziškai nuskambėjo Gabrielės Lukšytės ir Kristupo Černiausko pašnekesys. Išgirdome ir elegantišką dainą „Aux Champs Elysées“, kurią atliko mūsų vyriausios gimnazistės. Na, o iki širdies gelmių suvirpino Austėjos Stravinskaitės vengriškai atliekama daina.

Kristina Jankeliūnaitė, IIIg kl.
Vytauto Černiausko nuotraukos

Mokytojo diena

Spalio 5 d. „Mokytojų diena“. Abiturientai turėjo puikią progą artimiau susipažinti su mokytojo profesija, sužinojo, kokių įgūdžių, kompetencijų reikalauja šis darbas. Gimnazistai vedė pamokas ir mokiniams, ir mokytojams. Varėnoje vyko šventinis koncertas, spektaklis „Škac, mirtie, visados škac“.

„Šulinio“ infokomanda

„Spalvinga eilėraščių pieva“

Dauguma poetų į klausimą, kodėl jie rašo poeziją, atsako, kad tam įtakos turi aplinka, kurioje užaugo, neapsakomo grožio gamta, kuri suformavo tokius bruožus, kaip jautrumą grožiui, meilę gamtai. Taigi Merkinėje augantiems vaikams ypač pasisekė, nes jie kaip tik gyvena pačiame gražiausiame Lietuvos kampelyje, todėl ir poezijai gimti yra puikios galimybės. Ne veltui rudeniško gamtos grožio įkvėpti spalio

11d. į gimnazijos skaityklą susirinkę jaunieji poezijos kūrėjai darganotą ir niūrią rudens dieną savo eilėmis stengėsi padaryti šiltesnę, braidydami po „Spalvingą eilėraščių pievą“ (taip vadinosi poezijos popietė).

Pristatyti savo kūrybą yra sudėtinga net patyrusiems poetams, o ką jau kalbėti apie tik pradėdant kurti ir nenorinčius tai atskleisti didesnei auditorijai. Todėl susirinko tik bendraminčiai, iš kurių drąsiausi buvo patys mažiausieji. Labai nustebino, kad tarp kuriančiųjų atsirado nemaža dalis berniukų. Skaityta poezija išsiskyrė savo įvairumu: vaikiškumas, atvirumas atsiskleidė pačių mažiausiųjų eilėraštkuose, kiek vyresniųjų eilėse atsirado gilesnė mintis, o pačių vyriausiųjų išgyvenimai, jausmai ir mintys atsiskleidė jau sudėtingesniuose kūriniuose.

„Poezija – tai baltas lapas ir keletas raidžių, prabilusių širdies vardu...“ Taip kalbėjo patys jaunieji kūrėjai ir jų pasiklausyti atėję mokytojai. Labai džiugu, kad savo dainuojamąją poeziją popietę pradėjo gimnazijos dailės mokytojas Vytautas Černiauskas, kurio iniciatyva vaikai pasijuto tikrais popietės dalyviais, atveriančiais savo galbūt slapčiausias mintis. Visi sušilome ne tik nuo ramiai plazdenančių žvakių liepsnelių, bet ir nuo vaikiškais balsais skaitomų nuoširdžių eilių.

Poezija džiugina ir turtina žmogų, ugdo jo

jausmus, vaizduotę. VU docentės Ritos Tutlytės teigimu, skaitydami eilėraštį, mes patiriame kito žmogaus išgyvenimus, jausmus. Eilėraštyje atpažįstame ir savo žmogiškąjį patyrimą: kai ką panašaus iš to, kas jame sakoma ir ką savyje jau turime.

O ką jau kalbėti apie kuriančius vaikus, kurie dar daugiau išgyvena, patys kurdami. Šiandien poeziją vaikams kuriančių poetų vis mažėja, todėl norisi, kad bent keli iš čia skaičiusiųjų taptų tais poetais, kurie rašytų eiliuotus kūrinius ir ypač vaikams. Jie žavi savo ritmu, skambumu, sklandumu. Juos skaitant ar jų klausantis, galima džiaugtis, šypsotis, liūdėti. Kiekvieno iš mūsų vidinis pasaulis, jausmai pasižymi savitumu, todėl ir nuomonės apie kūrinį skirtingos. Labai džiugu, kad mūsų jaunieji poetai tomis savo nuomonėmis ir pastebėjimais pasidalino su visais.

Galbūt vieniems perskaitytas savos kūrybos eilėraštis bus pirmas ir paskutinis, o kai kam bus geras stimulus tolesnei kūrybai. Kaip yra pasakiusi poetė Ramutė Skučaitė: „Jei iš šimto vaikų bent vienas pajus eilėraštį, patirs jo pasaulį, jau vien dėl to verta rašyti.“ Todėl viliamės, kad atsiras vis daugiau rašančių ir mes vis dažniau galėsime susitikti romantiškoje ir poetiškoje aplinkoje.

Laima Čaplikienė
Jolitos Šmitaitės, IIg kl., nuotrauka

Krėvės savaitė

Visą savaitę, spalio 15 – 19 dienomis, Merkinės Vinco Krėvės gimnazijoje vyko renginiai, skirti paminėti Vinco Krėvės 130-ųjų gimimo metinių sukaktį.

Visą pirmąją aukštą užėmė dailės parodos: mažieji piešė „Dainavos senų žmonių padavimus“, vyresnieji iliustravo įvairiausių V. Krėvės kūrinis ir rašytojo sukurtus valdovų portretus. Vyko netradicinės lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, dailės ir informatikos pamokos. Gimnazijoje svečiavosi Subartonių V. Krėvės memorialinio muziejaus direktorė Evelina Buržinskienė, kuri supažindino pradinukus su rašytojo kūryba. Tradiciškai II g klasės gimnazistai surengė krikštynas I g klasės gimnazistams, o III g vaikai vyko į talką Subartonyse padėti sutvarkyti rašytojo kapo ir muziejaus kiemelio erdvę. Neliko nuskriausti ir sportininkai, turėję progą išmėginti jėgas krepšinio turnyre „Vincuko ažuolas“.

Spalio 19-oji – svarbiausių renginių diena. Šių metų minėjimo tema „Krėvė ir politika: gyvenimo miglose“ skilo į dvi dalis. Pirmoje, kuriai vadovavo lietuvių kalbos mokytoja Renata Varanavičienė, virė Simajudo turgus, kur

už specialiai tokiai progai sukurtus pinigėlius – krėviukus, buvo galima įsigyti ir gardumynų, ir skanumynų, ir puokščių, ir sendaikčių, ir pačių vaikų padarytų rankdarbių. Tuo pat metu vyko ir tiesioginė improvizuota TV laida „Dainavos šalies valdovo rinkimai“, kuriai dirigavo antroklė gimnazistė Jolita Šmitaitė. Buvo siūloma rinktis iš trijų kandidatų – Skirgailos iš to paties pavadinimo tragedijos (III g kl. Matas Pauliukas), Zubrio sūnaus iš „Milžinkapio“ (I g kl. Žygimantas Minelga) ir azerų tautos atstovo Arkazario iš parabolės „Indas, kuriame karalius laiko geriausią savo vyną“ (II g kl. Ovidijus Čaplikas). Vyko šauni rinkiminė kampanija, kurios metu būsiami rinkėjai (5 – 8 kl. mokiniai ir visi mokytojai bei svečiai) galėjo išklausti ir kandidatų kalbų, ir pamatyti filmus apie juos, išgirsti, ką mano oponentai, objektyvūs politologai, ką byloja metraščiuose aprašytos kandidatus supančios asmenybės. Pagaliau buvo galima įsiklausti ir į griežtą etikos komisijos žodį, kur I – III g klasių atstovai – etikos sargai – skaitė rimtus pranešimus „Ar valdžia ir moralė suderinami dalykai?“ Šioje įnirtingoje ir atkakloje, bet ko-

rektiškoje kovoje rinkėjų valia laimėjo jaunas Zubrys. Beje, kaip ir priklauso, TV laidoje po kiekvieno rinkiminės kampanijos etapo buvo reklama – 5 – 8 klasių mokiniai, visą mėnesį gilinęsi į „Šiaudinės pastogės“ veikėjų gyvenimus, turėjo pristatyti savo bendruomenės krivulę bei parodyti folklorinį numerėlį.

Tuo tarpu rudeniškais lapais jaukiai išpuoštoje sporto salėje vyko kita iškilminga ceremonija – abiturientai krikštijo mažiausiuosius pirmokėlius – krėviukais. Po krikštynų pastarieji keliavo į Subartonis, o gimnazistai turėjo progą išgirsti intriguojančią ir paveikią svečio iš Vilniaus, Vinco Krėvės – Mickevičiaus memorialinio muziejaus – buto direktoriaus Vlodo Turčinavičiaus paskaitą „Krėvė politikos liūne“.

Antroje renginio dalyje mūsų laukė itin rimtas improvizuotas spektaklis „Krėvė gyvenimo miglose“, kurį režisavo lietuvių kalbos mokytoja Rita Černiauskienė. Prieš mūsų akis prabėgo visas rašytojo gyvenimas – nuo vaikystės ligi pat mirties. Jo vingiais, žingsnelis po žingsnelio, mus vedė šauni improvizacijos būrelio trupė – vienuolika vaikinių ir keturios merginos iš vyresniųjų klasių. Scenoje pasirodę gimnazistai labai tiksliai ir sumaniai perteikdavo reikšmingesnius rašytojo biografijos epizodus, įkūnydami juose veikusius asmenis, tarsi dar kartą įrodydami, kad Merkinėje mokosi itin gabūs ir talentingi žmonės, kurie geba išlaikyti

Kristinos Jankeliūnaitės, IIIg kl., piešinys

aukštą pasirodymo lygį iki paskutinės sekundės. Taip pat džiugino iš salės įsiterpiančius mokytojai Linas Nekrošius, Rasa Aleksiūnienė, reikalingu momentu tai perskaitantys rašytojo ar svarbaus autoriteto mintis, tai poetiniu žodžiu prikaustę klausytojo ausis prie painių Lietuvos istorijos vingių. Itin papuošė pradinukų ir „Kukumbalio“ vaikų dzūkiškos dainelės, rateliai, žaidimai, tarsi tatau jie iš paties profesoriaus Krėvės užrašytųjų močiucių būtų išmokę. Vien ko vertas mokytojų

Kęstučio Breidoko ir Gintauto Rudzio duetas bei kiti muzikiniai intarpai, labai vykusiai papildę ir pabrėžę įvairias itin skaudžias rašytojo biografijos detales. Spalvingas ir sudėtingas tas rašytojo gyvenimas, pažymėtas nuolatiniais siekiais, maksimalistiniais užmojais, valdžios troškimu ir, žinoma, tautiškumo skatinimais, lietuvių mentaliteto kėlimu, jo dvasios puoselėjimu. Dar sudėtingesnis laikmetis užgriuvo V. Krėvės kartos žmones, o ir jo paties ši sunki išbandymų dalia neaplenkė: vienas kitą keičiantys karai, okupacijos, emigracija... Tatai sudėtinga ir vienu sakiniu niekaip nepavyktų nusakyti. Todėl tai, ką išvydome scenoje, – paliko gilų įspūdį ir leido dar kartą suvokti, koks gi didis žmogus gyveno ir kūrė Dainavos žemėje ir į kokias sudėtingas gyvenimo pinkles jis buvo patekęs.

Belieka padėkoti mūsų gimnazistams, auklėtojams, vadovams, mokytojams, gerbiamiems svečiams Vladui Turčinavičiui, aktoriui Tomui Vaisietai, prisidėjusiems prie šios šventės didybės. Džiaugiamės, kad drauge su mumis rašytojo jubiliejų šventė ir grupelė rajono lituanisčių, kurias draugėn subūrė Švietimo centro metodininkė Onutė Ivanauskienė. Smagu, kad mūsų gimnaziją aplankė ir rašytojo giminaitė iš Prienų Laimutė Raugevičienė. Esame dėkingi mūsų mokytojoms R. Varanavičienei ir R. Černiauskienei, taip nuostabiai ir rimtai paruošusioms mums šį reginį.

Branginu tai, ką turime Merkinėje, o joje Krėvės pėdsakas itin ryškus.

Vytautas Černiauskas
Brolių Černiauskų nuotraukos

Tarptautinė konferencija „Vilnius – Baku: kultūrų tiltai“

Spalio 26 d. mūsų Gimnazijos atstovai dalyvavo Seime vykstančioje tarptautinėje konferencijoje „Vilnius – Baku: kultūrų tiltai“, skirtoje lietuvių literatūros klasiko Vinco Krėvės – Mickevičiaus 130-osioms gimimo metinėms. Jos metu pranešimą „Žaidimas su rašytoju: pedagoginis metodas švenčiant Vinco Krėvės gimtadienius mokykloje (Rytų tematikos galimybės)“ skaitė ir lietuvių kalbos mokytoja Rita Černiauskienė.

„Šulinio“ infokomanda

Jolitos Šmitaitės, IIg kl., nuotraukos

Mokinių apklausa, praūžus Vincio Krėvės jubiliejui

Spalio 19 dieną gimnazijoje vyko Vincio Krėvės gimtadienis. Mūsų gerbiamam rašytojui suėjo 130 metų. Šiemetinė šventės tema, kaip žinote, buvo „Krėvė ir politika: rašytojas gyvenimo miglose“.

Po šventės mokiniai buvo apklausti anonimiškai. Jie turėjo atsakyti į šiuos klausimus: kas renginyje patiko, kas nepatiko, ką norėtumėt pakeisti. Iš 72-jų 5–8 klasių mokinių, kurie buvo apklausti, į pirmąjį klausimą visi panašiai atsakė: patiko Simajudo turgus, vaidyba ir rinkimai. Mokiniai daug daugiau sužinojo apie rašytojo asmeninį gyvenimą, ypač vaikystę, jo darbą bei studijas. Daugumai mokinių nepatiko, kad buvo prekiaujama ne už tikrus pinigus, o kai kurios klasės buvo ne visai rūpestingai apsirengusios pagal paskirtą temą. Atsakinėdami į trečiąjį klausimą apklaustieji siūlytų pakeisti krėviukus į tikrus pinigus, ir, jų manymu, renginys vyktų sklandžiau.

36 mokiniai iš I ir II gimnazijos klasių irgi dalyvavo apklausoje. Į pirmą klausimą jie taip atsakė: patiko Simajudo turgus, pasirodymai, Dainavos krašto karalių rinkimai. Nepatiko, kad antroje dalyje ilgokai kalbėjo svečiai ir buvo didelis šurmulyš salėje. Trečias klausimas buvo toks – ką naujo sužinojau. Dauguma atsakė, kad nieko, o kiti kaip tik teigė ir tvirtino, kad labai daug sužinojo apie Krėvės asmeninį gyvenimą.

Patys vyriausieji III – IV gimnazijos klasių gimnazistai, o jų buvo 62, beveik visi vienodai atsakė. Daugumai patiko paskaita apie V. Krėvę – politiką, abiturientams įsiminė pirmųjų krikštynos. Nepatiko ilgokos kalbos, tačiau vyresnieji džiaugėsi šį tą naujo sužinoję apie rašytojo veiklą Lietuvoje.

Jovita Urbonavičiūtė, 7 klasė

Jolitos Šmitaitės, IIg kl., nuotraukoje:

IIg ir Ig klasės po gimnazistų krikštynų ceremonijos.

Simajudo turgaus ir krivulių pristatymo akimirkos Vytauto Černiausko nuotraukose

„Mobilioji bioklasė“

Mūsų gimnazijoje ankstyvą pirmadienio rytą apsilankė ilgai laukti svečiai. Ypač šių svečių laukė II – IVg klasės mokiniai, besidomintys biologija. Į mūsų gimnaziją atvyko „Mobilioji bioklasė“!

„Mobilioji bioklasė“ – tai puikus studentų ir jau dirbančių biochemijos srityje žmonių kolektyvas, kuris atsivežė laboratorinę įrangą, ją sustatė biologijos kabinete ir ten įkūrė laboratoriją, kurioje mes galėjome tapti tikrais mokslininkais. „Mobiliosios bioklasės“ laboratorija aprūpinta modernia, daugiau kaip 120 tūkstančių litų vertės mokslinė įranga. Šį projektą padeda įgyvendinti Vilniaus universitetas kartu su bendrove „Thermo Fisher Scientific“.

Pirmiausia, susirinkę į „laboratoriją“ susipažinome. Visi pasakėme savo vardus ir būvardį iš pirmosios savo vardo raidės, kuris turėjo apibūdinti, kokie tą dieną stengsimės būti.

Po smagaus susipažinimo išklausėme paskaitėlę, kaip reikia naudotis laboratorine pipete. Viską sužinojus ir pamėginus ją naudotis, vyko

„pipetavimo“ olimpiada. Visi sėdėjome po keturis, todėl kiekvienoje grupelėje buvo paskelbtas geriausiai atlikęs užduotį mokinys. Pačiu geriausiu „pipetuotoju“ tapo IIg klasės mokinys Augustas Česnulevičius.

Po varžytuvių prisiminėme, kas yra DNR (deoksiribonukleorūgštis) ir tada bandėme patys, savo akimis, ją pamatyti. Mokinys, grupelėje geriausiai atlikęs „pipetavimo“ užduotį, buvo atsakingas už tai, kad jo grupės nariai pamatytų DNR. Jis į mėgintuvėlį, kuriame buvo vandenyje ištirpusi DNR, labai tiksliai su pipete turėjo įlašinti tam tikrų medžiagų, vėliau tam skirtu aparatu viską supurtyti, kad mėgintuvėlyje buvusią DNR būtų galima įžiūrėti. Žinoma, visiems pavyko ir mes pamatėme DNR savo akimis.

Po šių užduočių mūsų laukė labai svarbus ir įdomus eksperimentas – nustatyti, ar DNR yra pažeista erkinio encefalito. Kiekvienas mokinys, gavęs mėgintuvėlį su DNR, į jį su pipete įlašino nurodytų medžiagų, mėgintuvėlį šildė tam skirtame aparate. Gautą tirpalą turėjome sulašinti

į vadinamuosius šulinėlius, kuriuose vykdėme elektrolizę. Galiausiai pro mikroskopą galėjome pasižiūrėti, ar DNR yra paveikta ligos. Vienų mokinių DNR sirgo, o kitų – ne. Savo eksperimentų lape turėjome parašyti išvadas. Jautėmės tikrais mokslininkais!

Tačiau, kaip bebūtų gaila, viskas turi pabaigą. Aptarėme savo eksperimentų rezultatus, padiskutavome. Atsiminimui apie šį projektą, apie dalyvavimą jame gavome pažymėjimus ir po keletą dovanėlių.

Džiaugiamės, kad mūsų gimnazijoje biologijos mokytojo Silvestro Pūčio iniciatyva apsilankė „Mobilioji bioklasė“, kuri mums leido pasijusti tikrais mokslininkais, dirbti su laboratorine įranga, susipažinti su naujausiais gyvybės mokslų laimėjimais.

Lina Krušniauskaitė, IIg kl.
Jolitos Šmitaitės nuotraukos, IIg kl.

Ver slumo savaitė

Ver slumo savaitę ekonomikos pamoka buvo neeilinė – jos metu žaidėme mainų žaidimą.

Pasiskirstę, kas bus pirkėjai, kas pardavėjai, gavome po kortelę. Joje buvo įvardinta kaina, už kurią pirkėjas turi įsigyti prekių, o pardavėjo kortelėje atvirkščiai – už kokią kainą jis turi parduoti tų prekių. Perkančiam reikėjo kuo pigiau nupirkti, o parduodančiam – reikėjo parduoti prekę kuo brangiau, kad gautų pelno.

*Ver slumo savaitės metu pradinukai lankė įairias ver lso įstaigas.
Zitos Kulakauskienės nuotrauka*

Šį žaidimą žaidėme neatsitiktinai, šiuo metu pradėjome naują temą „Rinka“, o šis žaidimas puikiai atspindi visą veikimo mechanizmą. Tad mokėmės įdomiai ir linksmai, geriau įsisavindami šią ekonomikos pamoką.

Eglė Sinkevičiūtė, 1g kl.

1 g klasė mokėsi ver slo paslapčių. Vytauto Černiausko nuotrauka

Šių metų lapkričio 14 dieną Merkinės Vinco Krėvės gimnazijos IIIag klasės mokiniai kartu su ekonomikos mokytoja Rima Jauneikiene lankėsi AB „Swedbank“ Alytaus padalinyje. Mus mielai ir šiltai pasitiko „Swedbank“ vadybininkė Neringa Masiulionienė, kuri mokėsi Merkinės Internatinėje mokykloje ir yra mūsų kraštiečių.

Mokiniai išklausė trumpą paskaitą apie banką, jo teikiamas paslaugas, vykdomas operacijas. Susipažinome su „Swedbank“ programomis, kuriose galime dalyvauti ir mes (viena iš tų programų yra ZOOM programa). Galėjome pabendrauti su banko darbuotojais ir sužinoti, kaip organizuojamas darbas banke, kokios savybės reikalingos renkantis šią svarbią ir atsakingą profesiją. Taip pat sužinojome, kokios yra pareigybės, kokie keliami reikalavimai darbuotojams. Susipažinome ir pabendravome su banko valdytoju, apsilankėme jo kabinete, galėjome pasijausti tikrais bankininkais. Grįžome kupini šiltų ir jaukių įspūdžių. Ši kelionė dar labiau paskatino mokytis ir siekti savo tikslo. Galbūt ir iš mūsų kartos išaugs puikūs ir sąžiningi bankininkai. Nuoširdžiai dėkojome už gražų priėmimą.

O štai lapkričio 16 dieną vyko dar vienas Verslumo savaitės renginys. Jame III – IV gimnazinių klasių mokiniai bei mokytojai susitiko su buvusiu mūsų gimnazijos moksleiviu Martynu Žėku, ISM Vadybos ir Ekonomikos universiteto, trečio kurso studentu. Jis mielai pasidalino savo studentiška gyvenimo patirtimi, šiltai bendravo

su mūsų gimnazistais ir mokytojais. Supažindino su ekonomikos mokslu, jo sritimis, papasakojo, ką galima studijuoti šiame universitete. Taip pat kalbėjo apie valstybės remiamas nemokamas studijas bei studijas anglų kalba neišvykstant iš Lietuvos. Sužinojome, kad ISM – tai vienas iš nevalstybinių universitetų Lietuvoje, kuris atveria kelius į kitas Europos šalis, bendradarbiaudamas su jomis. Martynas taip pat supažindino su universiteto organizacijomis bei jame esančiais klubais, moksleiviams patardamas tiksliai ir užtikrintai apsispręsti, kuo jie nori būti ir ką ketina studijuoti, idant pasirinkę tikslingą kryptį jaustųsi užtikrintai.

Kristina Jankeliūnaitė, IIIg kl.
Monikos Turauskaitės nuotraukos, IIIg kl.

Žmogus ir darbas

Darbas yra būdas užsitikrinti visavertį gyvenimą, nes dirbdami mes vykdomė mainus, per kuriuos savo energiją leidžiame matuoti piniginiiais vienetais. Taip gauname piniginį energijos matą, kuris padeda jaustis pilnaverčiams ir laisviems. Žmogus yra laikmena, gebanti naudotis informacijos šaltiniais, tautos patirtimi perduodant savo išmintį apie darbą ir gyvenimą kitiems gimtąja kalba. Pirmiausiai informacija perduodama šeimoje, ją gauname iš tėvų, kurie ją perduoda meilės kanalais, jų dėka mūsų pasąmonėje instaliuojasi adresų bazė duomenų selektavimui. Tik turėdami tokią bazę mes sugebame bendrauti ir bendradarbiauti su aplinkiniais informacijos mainų procese. Pinigais mes galime išreikšti save dalindamiesi ta informacija, ją atnaujindami ir klasifikuodami. Žmogus savo egzistencijai turi palaikyti 36,6 laipsnių kūno temperatūrą, turi turėti 16 voltų. Šios sąlygos padeda blaviai mąstyti, vertinti tautos patirtį ir gerai dirbti, todėl negalima piktnaudžiauti alkoholiu ar kitais tuštybės link vedančiais dalykais, nes viskas sugrius. Asmuo nebeteks atminties, nebesugebės gerai

dirbti ir gyvenimas nebeturės jam ko pasiūlyti, liks vargšas tiek dvasine, tiek pinigine prasme, nes jo adresų bazė nebegalės funkcionuoti. Žmogus, neturintis pinigų, praranda savo gyvenimo prasmę, jis negali sukurti šeimos, nes neturi kur gyventi, neturi tvirto pamato po kojomis, tad praranda savo ateitį, kartu pamesdamas ir praeitį. Žmogus be praeities miršta, iškrenta iš gyvenimo rato ir praranda savo, kaip informacinės laikmenos, poziciją, nes nedirbdamas jis negali turėti kūrybos laisvės, tad jo paslaugos tampa pasenusios ir niekas jų nebenori pirkti, pats jis nesugeba nei kurti kanalų, nei jų rasti, todėl negeba vertinti ir tautos patirties. Taigi tik palaikydamas savo egzistenciją darbu individas gali gyventi ir tada tampa nebesvarbu, ar žmogus tarnauja darbui, ar darbas žmogui. Visi lygiaverčiai mainai gali praturtinti žmogų, jeigu jis sugeba išlaikyti tinkamą organizmo terpę ir būti kuo daugiau tautos patirties priimti bei perduoti sugebančiu individu.

Miglė Kalvinskaitė,
 VGTU I kurso studentė, studijuojanti bioinžineriją
Kristupo Černiausko, 7 kl., nuotrauka

Esė Kasparas

Nusišypsok sau pamatęs plaukuotas savo kojas, šuniuk. Juk tu gali valgyti duoną nuo žemės, kuri krisdama parklupdo visą pasaulį. Dievuliau, kaip man patinka tos plaukuotos tavo kojos, kurioms skirtingai nei maniškėms nebūna šalta liesti po antklode vakare, kai turi šitiek kojų, tu nesijauti vienišas.

Tu palendi po mano delnais, kurie nevalingai numesti ant stalo, tu laižai mano pėdas, jos dreba nuo šalčio, tipenančio grūdimis, tu daužai mano sielą savo širdies plakimu ir aš suvokiū, kad dar yra nepaliestų. Pradėti matyti viską tomis akimis, kurios supranta, yra patirtis, kurios negebū įgyti, todėl nusprėsiu susirasti šunį. Kartą vedžiodama tave aš pamatysiu šešėlį žmogaus ir jis atėjęs į mūsų namus atneš čia šviesą ir tą dieną grindys nebebus vėsios, rankos drebės kaip niekada, o tu sucypsi kampe. O jeigu mano namuose nebūtų kampų? O jeigu aš turėčiau savo namus? Tada galėčiau vaikščioti po juos nuoga, o pusryčiams valgyčiau skrebučius arba blynus su uogiene. Kaimynai augintų mažus vaikus, kurių jaunystė įkvėptų sukurti šeimą ir todėl aš tikrai auginčiau šunį.

Tu augantis nedorėlis, su kuriuo aš mielai dalinsiuosi namais ir rytiniais blynais, kuris pirmas perskaitys laikraštį ir išplėš neįdomius puslapius, tu būsi visada su manimi ir būsi ne daiktas, o dalis gyvenimo, todėl aš niekada nepirkčiau tavęs. Mes susitiksime gatvėje ar ten, kur šilta, tu suvžginsi uodega ir aš suprasiu, kad tu turi būti man. Todėl aš nepirksiu draugo, tu turi ateit į mano gyvenimą kaip šiluma, kuri privers pamilti, parodysiu pavyzdį.

Miglė Kalvinskaitė, 2012 m.
VGTU I kurso studentė, studijuojanti bioinžineriją
Sonatos Leknickaitės, IIIg kl., nuotraukos

Vienas kraujas – improvizacija

Vasaros pabaigoje Merkinės Vinco Krėvės gimnazijoje įvyko pirmasis improvizacijų seminaras, skirtas mokytojams. Vėliau šis „kraujas“ suvienijo visą bendruomenę – mokytojus ir gimnazistų bei tėvų atstovus. Kelias savaites džiaugėmės puikių aktorių Audriaus Bružo ir Andriaus Žebrausko kompanija improvizuojant. Jie mus ruošė didžiajam pasirodymui Vilniaus scenoje.

Lapkričio 15 diena. Išaušo taip ilgai lauktas rytas. Miestelio centre mūsų laukė autobusas, šalia jo būriavosi nekantrūs mokiniai, mokytojai

bei tėveliai. Užsiėmę vietas autobuse, patikrinę, ar tikrai visi susirinkome, pajudėjom tikslo link – Vilniaus „New York“ klubo. Šįkart miegas neėmė nei vieno – visi su jauduliu laukė, kada gi pagaliau pamatys sceną, kurioje turės parodyti, ko išmoko. Tačiau kelionė neprailgo. Pasiekę savo tikslą, porą minučių palaukėme, kol mus įleis, nes buvome vieni iš anksčiausiai atvykusiųjų. (Gal nekantrumas mus taip vijo?) Salėje užsiėmę vietas stebėjome kitų mokyklų pasirodymus. Šiame baigiamajame renginyje dalyvavo daugiau nei 400 žmonių iš 10 Lietuvos regionų po vieną

mokyklą iš Vilniaus, Kauno, Visagino, Telšių, Tauragės, Šiaulių, Panevėžio, Šakių, Klaipėdos ir, žinoma, Merkinės. Derėtų paminėti, jog projekte mes buvome mažiausio miestelio atstovai. Nors mažiausi, bet tikrai ne prasčiausi. Nė nepastebėjome, kaip greit atėjo vakaras ir teko išvykti į viešbutį. Į viešbutį keliavome viešuoju transportu, tačiau niekas dėl to neliūdėjo ir nepyko. Nors ir labai pavargę, buvome be galo laimingi. Kai kurie iš mūsų atrado jėgų pasivaikščioti po Vilniaus senamiestį. O kadangi tame pačiame viešbuty gyveno ir kitų miestų improvizatoriai – pasinaudojome puikia proga susipažinti. Kai kurie nusprendė neiti miegoti – bendrauti visą naktį, o kiti, buvo per daug pavargę, kad atsiskųtų viešbučio kambario patogumų.

Lapkričio 16 diena. Į viešbučio restoraną sugužėję žmonės – šypsojosi, juokėsi. Visi buvo nusiteikę kitai nuostabiai dienai su dar nuostabesniais improvizatoriais. Greitai užkandę ir susirinkę savo daiktus išskubėjome atgal į „New York“ klubą. Iki pat pietų pertraukos visi merkiniečiai sėdėjo ramūs ir atsipalaidavę. Tačiau, paskelbus pietų metą, supratome – iškart po jos bus mūsų eilė. Aktorių, kurie buvo pasiryžę lipti ant scenos, veiduose buvo galima įžvelgti mažą jaudulio krislelį. Tačiau užlipę ant scenos užmiršome jaudulį ir parodėme tai, ką mokame geriausiai – improvizuoti! Po mūsų pasirodymo festivalį vainikavo Visagino gimnazijos trupė. O galiausiai pagal taip improvizatorių mėgiamus 5 ritmus pašokome ir turėjome tarti liūdną sudie „New York“ klubui, nuostabiems aktoriams ir žmonėms, kuriuos pažinome per šias dvi dienas.

Važiuodami namo, visi dalinosi savo išpūdziais ir daug kartų kartojo, kad niekuomet nepamirš to, kas įvyko per šį laiką Vilniuje. Aš galiu tik pritarti savo draugams – tai buvo vienos įsimintiniausių dienų mūsų visų gyvenimuose, įgavome unikalią patirties ir turėjome galimybę pažinti du nuostabius žmones – Audrių Bružą ir Andrių Žebrauską. Pacituosiu vienos iš mokyklų mokytoją: „Dvi dienas mus jungė vienas kraujas – improvizacija“. Linkiu ir Jums visiems pažinti improvizacijos teikiamus džiaugsmus, o mūsų gimnazijoje nuo šių metų įsikūrė „improvizacijos klubas“.

Emilija Lesniauskaitė, III g kl.

Vytauto Černiausko, Laimos Čaplikienės nuotraukos

IIIg klasės gimnazistų akrostichai, sukurti a la Martynus Mazvydus

1.

Lai nušvinta tas dangus,
Audros nuvarys mus į kapus,
Uraganai skuba, skuodžia,
Ryja viską, ką užuodžia,
Yra viena išėitis –
Nugalėti šias kliūtis,
Atsigulti ant grindų,
Sukalbėt šiek tiek maldų.

2.

Debesys juodi man saulę niaukia.
Ištverti to seniai jau negaliu.
Greit išeisiu į nebūtį juoda,
Nors už lango dar verkia lietus,
Aš vis tiek išeisiu, tyliai pravėrus duris.

3.

Nukrito auksas jau nuo medžių
Ekstremaliai lėtu greičiu,
Rimtuolis šaltis vėl prie pečiaus
Išstatė babas ir diedus,
Jau greit nebus lietaus, bus sniegas,
Užmigs lokiai – žiemos jiems miegas,
Statysim sniego senelius.

4.

Ar turi Tu savo vietą?
Rėkia Janė per visą svieta.
Tu geriau gal patylėk,
Ūkininkui daugiau padėk.
Rodos, Tu esi protingas,
Atidumo Tau tik stinga.
Susigėdo tas vaikelis ir suprato – ne erelis.

5.

*Seniai jau Saulė nusileidus čia,
O aš vis vaikštau naktimi slapčia.
Nes tik joje ramybę rast galiu,
Aš dienomis verkiu, rėkiu, šaukiu...
Tamsoj, žinau, yra kažkur viltis,
Akim karpau, jos ieškau vis...*

6.

Ei, pakviesi tu kavos,
Mylias bėgsiu aš dėl jos,
Ir kojyčių neskaudės,
Lai kava nuo to padės,
Iš skausmų ištraukt galės!
Jei kava dar vis garuos,
Akiniai man aprasos!

7.

Kur dega sodas nuo žiedų
Ar žiba sniegas nuo šalnų,
Ramybę aš tik ten randu,
O nerimą tuoj pamirštu.
Linguoja pušys – kaip gražu!
It grotų muziką smuiku.
Nykių dienų jau nebebus.
Aš liksiu čia, kai viskas žus.

8.

Energingas ir vikrus,
Drąsiai kalbantis, stiprus,
Visko turintis, gabus,
Išsilavinęs, gražus, -
Nors nesu aš ir toksai,
Ateity gal bus kitaip,
Stengsiuosi bent jau tikrai.

9.

Danguje žydrame,
Oriano žvaigždyne,
Mažame pasauly...
Aš liksiu žmogum.
Niekas, niekas manęs nepakeis niekad –
Tik mano paties žmogiška siela.
Aš išliksiu žmogum, bejėgiu žmogum,
Savo sielai atsidavusiu vergu.

10.

Instinktai drasko širdį,
Ramybės ieško savyje,
Malonę niekindami rauda,
Atgal, negrįžta niekas – niekada.

11.

Aš visada žinojau, kaip yra sunku nevalgyti,
Iki maisto toks ilgas kelias laukia.
Rimtu veidu sėdžiu aš liūdna,
Atrodo, alkis tuoj suvalgys ir mane.

12.

Šalta man dabar yra,
Argi beldžiasi liga?
Rytas būna gan sunkus,
Ūkanotas ir tylus.
Negaliu daugiau gyventi,
Atsibodo man jau senti.
Saulė gęsta akyse
Irgi aš kartu su ja.

13.

Auksinė dilgėlė
Užgaidi, lyg su spygliais.
Keistuolė, nes tokių dilgėlių nėra.
Stipri, nes ištveriu žmonių panieką.
Ėi, įnoringa, nes kartais nežinau, ko noriu.

14.

Einu vasarą per lauką,
Matau – už medžio kažkas laukia.
Ir pažiūriu iš arčiau –
Lapę mažą pamačiau!
Iš to didelio smalsumo
Jos aš nemačiau baisumo!..
Ai! Ta lapė tegul bėga...

15.

Dundėjo kalnai, pakalnės nuo šarvų sunkumo jų,
Eižėjo garsai didžios jų galybės pasauly visam.
Imperija jų driekės nuo pat Šeštosios jūros
skaidrios,
Vilkdamasi ligi pat senojo Geldos tarpeklio
negyvo.
Ir jei tik kas išdrįsdavo jiems kalaviją atkišti
šaltą,
Dar ir dabar atsimena jų rūstybės ir plieno
ašmenų skonį kartų.
Atsimena, kaip kadaise tauta didi
Sulaukė nelemto rytojaus kerštingo.

Ar valdžia ir moralė suderinami dalykai?

Balio salos gyventojų išmintimi, vaikai gimsta dievais ir tik palaipsniui suaugdami tampa žmonėmis. Ką tik gimusio vaiko siela nėra sutepta. Palaipsniui mes augame, keičiamės, tampame žmonėmis, kurie gali būti atsakingi už save ir kitus. O koks žmogus be nuodėmės? Pripažinkite, mes visi jų turime... Tačiau nuodėmės darome sąmoningai ir ne, o pačioje sielos gilumoje nusėda tik sąmoningai padarytos nuodėmės. Pats svarbiausias panelės Moralės dėsnis: kaip pasiklosi, taip išmiegosi. Ji yra švari tiek, kiek mes esame sąžiningi, moralūs ir dorovingi.

Moralė yra vertybių sistema, kuri suskirsto reiškinius į blogus ir gerus, teisingus ir neteisingus, į vertingus ir nevertingus. Sunku kartais būna žmogui apsisprendžiant, o kaip esti **valdžios** žmogui? Juk jis sprendžia už visus, **jo** žodis yra paskutinis. Tad, gerbiamasis skaitytojau, kviečiu trumpam su manimi dar kartą prisėsti prie Vinco Krėvės 1924 m. lietuvių kalba parašytos tragedijos „Skirgaila“ ir plačiau pasinagrinėti, ar valdžia ir moralė yra suderinami dalykai.

Visų pirma, pagrindinis dramos herojus

Lietuvos kunigaikštis Skirgaila, valdęs šalį XIV a. pabaigoje, blaiviai vertina istorijos procesus, jaučia, kad permainos būtinos ir ieško Lietuvai tinkamiausio kelio. Jis yra priverstas kovoti dėl tėvynės išlikimo ne tik su išorės priešais, lenkais ir vokiečiais, kurie prisidengdami krikščionybę kėsina į Lietuvos žemes ir politinę galią, bet ir su savo aplinka: kriviais, vaidilom, bajorais, jų tradiciniu mąstymu, sena papročių ir tikėjimų sistema.

Kūrinio herojus ryžtingas žmogus, siekia išsaugoti tatutos egzistenciją. Skirgaila yra priverstas viską spręsti pats, aiškiai suvokdamas savo sprendimo svarbą. Todėl Krėvės personažas ieško protingų, šaliai naudingų sprendimų, tačiau jo protą temdo aistros, egocentiški sprendimai. Kunigaikštis yra pasiaukojęs valstybei, svarbiausias jo tikslas – Lietuvos žemių vientisumas. Krikščionybę jis vertina kritiškai, viduje nuo jos atsiriboja, bet senų dievų taip pat nelaiko tautos gyvenimo laimėjais – jie niekuo nebegali padėti.

Kaip sakė senasis žynys Skurdulis: „Kai vaikas tampa jaunuoliu, o jaunuolis suaugusiu vyru, jie keičia savo drabužius į labiau pritaikytus jų ūgiui ir darbui. Tauta kaip žmogus auga ir rimtėja, o jos tikėjimas dievais – tai rūbai, kuriuos ji dėvi. Mūsų tauta buvo vaikas, bet atėjo laikas tapti jaunuoliu, ir todėl ji keičia dievus. Kai surimtės ir taps suaugusiu vyru, ji apleis naują dievą, kaip dėl jo apleido Perkūną. Bet vis tiek kaip ji pavadins naują dievą, kuriuo vardu šauksis jo, gerbs visuomet tą patį, didį paslaptinę Praamžių, kuris gyvena ne danguj ir nežemėj, ne ažuolynuose mūsų, ne naujose šventovėse, bet žmogaus sieloje.“ Taigi valdovui duodama suprasti, kad religija – tai tėra forma, būdas tikėti tuo, kas niekada nesikeičia, todėl ir kovoti dėl tikėjimo, kaip ir dėl valdžios nėra jokios prasmės. Svarbiausia, anot Skurdulio, gyventi taip, kad „nieko nenuskriaustai“.

Beje, Skirgaila neturėjo kitos išeities, todėl apsikrikštijo. Jis nenorėjo prarasti lenkų sąjungininkų. Tačiau visa širdimi **buvo** pagonis, gerbė savo senuosius dievus. Kunigaikščiui teko nelengva užduotis. Jis puikiai suvokė, kad Lietuvos ateitis priklauso nuo jo sprendimų. Jis yra rūstus ir garbingas valdovas. Žmones

vertina ne pagal tautybę ar tikėjimą, o pagal jų garbingumą ir nuopelnus. Jis vaizduojasi esąs garbingas ir tolerantiškas, išsiskiriantis savo griežtumu žmogus. Bet ar nepersistengė Skirgaila, prievarta laikęs Lydos kunigaikštytę Oną Duonutę pilyje? Tai juk negarbinga. Ne veltui vėliau jis liko vienišas. Tada pralaimėjo kaip valdovas. Bet geriau likti pralaimėjusiam valdovui, o ne dar ir pralaimėjusiam žmogui.

Trečia, kiekvienam valdovui tenka susidurti su kebliomis situacijomis, kuriose reikia apsispręsti: ar klausyti proto ir viską apmąstyti, ar pasikliauti tuo metu užplūdusiomis emocijomis, kaip antai, pykčiu, pavydu, įniršiu. Mūsų valdovas Skirgaila, susidūręs su tokia situacija, pasirinko antrąjį kelią. Užkasęs jauną vokiečių riterį Kelerį gyvą, Skirgaila sulaužo visus, ne tik etikos ar garbės, rašytus ir nerašytus, įstatymus, tačiau ir savo žmogiškumą. Juk jis vienintelis matė, kad karste gulintis žmogus gyvas. Atpažinęs Kelerį, dramos protagonistas nepasielgė kaip riteris ir nepakvietė vokiečio į garbingą dvikovą. Atvirkščiai – jis, liepdamas užkalti karstą, atėmė iš riterio galimybę garbingai kovoti už savo gyvybę. Negana to, jis nereaguoja, kai kareiviai, išgirdę iš karsto sklindančias aimanas, nedrįsta leisti karsto į duobę, ir netgi pats kunigaikštis koja nustumia jį ten.

Etikos komisijos manymu, jei tik valdovas būtų vadovavęsis savo protu, būtų sugalvojęs Keleriui bausmę, kuri bent iš dalies atitiktų moralės reikalavimus. Jis galėjo Kelerį uždaryti į aukščiausią pilies bokštą ar į tamsiausius požemius, neleisti daugiau niekada pamatyti saulės šviesos, maitinti atliekomis ir tai būtų daug humaniščiau, negu užkasti gyvą žmogų po žemėmis. O jeigu žiūrėsime iš pačios optimiškiausios pusės – Krėvės dramos pagrindinis veikėjas galėjo pasigailėti savo oponento. Juk gailestis yra vienas iš variklių, kurie leidžia valstybei judėti į priekį, į šiuolaikinį pasaulį, neatsisakant savų tradicijų bei papročių. Ir netgi būdamas valstybės galva, žmogumi, atsakingu už savo tautą, jis būtų galėjęs išvelgti naudą savo tautai – moralus ir garbingas valdovo pavyzdys turi tapti sektinu pavyzdžiu valstybės žmonėms.

Taigi, kokia garbe ir koku žmogiškumu gali girtis Skirgaila?

Valdžia ir moralė gali būti suderinami dalykai, tik reikia stengtis daryti sprendimus, kurie nejuodintų mūsų moralės. Švari moralė – rami sąžinė. Dorovė – tai vertybė.

Eglė Barysaitė ir ko, IIIg klasė
Sonatos Leknickaitės, IIIg kl., nuotraukos

Sonatos Leknickaitės, III G kl., nuotrauka